

УДК930.25:002.1(477.82)

О. І. Кушпетюк,
ORCID:[0000-0001-5945-2288](https://orcid.org/0000-0001-5945-2288)

Н. В. Ляшук
ORCID:[0000-0002-1305-2227](https://orcid.org/0000-0002-1305-2227)

Н. Г. Конон
ORCID:[0000-0002-4608-1382](https://orcid.org/0000-0002-4608-1382)

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО АРХІВНОЇ ІНФОРМАЦІЇ (НА ПРИКЛАДІ ДЕРЖАВНОГО АРХІВУ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

Автори статті розглядають і характеризують питання інтеграції архівної справи до цифрового інформаційного простору, детально класифікують діючу нормативно-правову базу, що регулює діяльність даного напрямку роботи в умовах цифровізації управлінських та інформаційних процесів на прикладі Державного архіву Волинської області. Законодавчі акти створюють правове підґрунтя для функціонування електронних архівів, надання доступу до цифрових копій документів, підтвердження їх юридичної чинності, що модернізує архівну справу, підвищує рівень захисту інформації, забезпечує довіру користувачів до електронних архівних ресурсів. Документи, якими керується в роботі Державний архів Волинської області, забезпечують баланс між відкритістю архівної інформації та дотриманням нормативно-правових вимог її охорони. Це все відображається на прозорій, правомірній, ефективній доступній роботі з питань зберігання та захисту даних. Електронні архіви дозволяють зберігати документи в одному місці, економлять ресурси, площу, роблять їх відкритими для швидкого пошуку, перегляду, друку та передачі інформації, підвищують стійкість до сучасних загроз.

Ключові слова: *правове регулювання, нормативні документи, засадничі акти, обліково-технологічні акти, інформаційно-режимні акти, вебсайт, цифрові копії, електронні документи, право громадян на інформацію.*

DOI 10.34079/2518-1319 -2025-15-30-126-137

Постановка проблеми. Запропонована стаття є авторською спробою детального аналізу та характеристики вивчення питання організації доступу до архівної інформації є ключовим елементом реалізації принципів відкритості, підзвітності державних установ культури та утвердження права громадян на інформацію. У межах діяльності Державного архіву Волинської області (ДАВО) правове регулювання цього процесу здійснюється згідно з чинним законодавством України, зокрема законами, підзаконними актами, а також локальними нормативними документами, що враховують регіональні особливості. Регламентування порядку доступу до архівних матеріалів спирається на фундаментальні засади правової держави - повагу до законності, забезпечення інформаційних прав громадян, дотримання норм охорони персональних даних, державної таємниці, а також інших форм конфіденційної інформації. ДАВО, діючи в межах наданих повноважень, забезпечує баланс між публічністю архівних даних та обов'язком захисту інтересів держави, суспільства і особи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення архівної нормативно-правової бази цифровізації - це важливий аспект для розуміння, як у регіонах регулюється процес переходу до цифрових технологій у сфері архівів і документообігу. Цей процес включає в себе не лише юридичні аспекти, але й технологічні, економічні та організаційні складові.

Аналіз досліджень в нормативно-правовому регулюванні архівної справи, цифровізації дозволяє виявити ключові тенденції, зміни та прогалини в правовому регулюванні процесу переходу до цифрових архівів. В останні роки тема правового регулювання і цифровізації архівів стала надзвичайно актуальною через глобальні зміни в управлінні інформацією та необхідністю її збереження в цифровому вигляді. В Україні, наприклад, останні зміни у вдосконаленні законодавства щодо електронних документів, для забезпечення безпеки та інтеоперабельності цифрових архівів передбачають полегшення процесу їх використання та визнання електронних архівів як юридично рівнозначних паперовим. Дані питання активно розглядаються українськими науковцями, дослідниками, працівниками архівних установ: В Агаєва, Д. Василенко, Д. Загоруйко, О. Кільяченкова, В. Курило, П Кострюліна, Ю. Мищенко, М Срібняк, зокрема і Центром збереження цифрових архівів та Державною архівною службою, які працюють над впровадженням нових стандартів та систем.

Мета статті - дослідження правового режиму доступу до архівної інформації в Державному архіві Волинської області через аналіз чинної нормативно-правової бази, практичних аспектів доступу та виявлення можливих проблем і прогалин у системі доступу до архівних документів шляхом визначення та детального аналізу національних і місцевих нормативно-правових актів, які регулюють доступ до архівних документів, зокрема закони про архіви, інформацію, а також спеціалізовані акти, що стосуються Волинської області та оцінки практичних аспектів застосування цих норм на місцевому рівні в контексті діяльності Державного архіву Волинської області.

Виклад основного матеріалу дослідження. У контексті інтеграції архівної справи до цифрового інформаційного простору, чинну нормативно-правову базу, що регулює діяльність у цій сфері, залежно від їх змістового навантаження та функціонального призначення, доцільно класифікувати за трьома умовними категоріями:

- засадничі акти - нормативні документи, які визначають загальні принципи, цілі та напрями розвитку архівної галузі, формують інституційну основу управління архівною системою, регламентують повноваження суб'єктів архівної діяльності, а також встановлюють правові механізми функціонування Національного архівного фонду;
- обліково-технологічні акти, що регламентують практичні аспекти ведення архівної справи, включаючи порядок формування архівних фондів, облік, збереження, реставрацію, цифрову трансформацію документів, а також процедури вилучення та знищення інформаційних ресурсів відповідно до встановлених норм;
- інформаційно-режимні акти, які визначають порядок надання доступу до архівної інформації, умови її використання громадянами, установами та організаціями, а також містять положення щодо правового захисту інформації, забезпечення конфіденційності та відповідальності за порушення правових норм у сфері архівної діяльності.

Такий підхід до класифікації правових актів дозволяє комплексно аналізувати нормативно-правове середовище архівної сфери, зокрема доступу до архівної інформації у ДАВО, в умовах цифровізації управлінських та інформаційних процесів. Загалом, інформація про нормативно-правові акти, якими керується Держархів у забезпеченні доступу до архівної спадщини, зосереджена на офіційному вебсайті установи в розділі

«Нормативна база»(Державний архів Волинської області, б.д.а.).

Цей розділ містить перелік основних законодавчих та підзаконних актів, що регламентують архівну діяльність і доступ до інформації. Оскільки ДАВО, як складова частина загальнонаціональної архівної системи, здійснює свою діяльність у межах чинного нормативно-правового поля, що регламентує порядок доступу до архівної інформації, то правова основа доступу до архівних документів включає, перш за все, низку засадничих актів, які визначають як загальні принципи функціонування архівної справи, так і специфіку роботи з окремими категоріями документів.

Серед ключових нормативних актів, що безпосередньо регулюють доступ до архівної інформації, звичайно, варто виділити Закон України «Про Національний архівний фонд та архівні установи», який «встановлює правовий статус архівних установ, окреслює їхні основні функції, повноваження, а також визначає механізми зберігання, використання та надання архівної інформації. Згідно з положеннями цього закону, громадяни мають право на вільний доступ до архівних документів, за винятком тих, що обмежені в доступі на підставах конфіденційності, державної таємниці або інших встановлених законом обмежень» (Закон України, № 3814-ХІІ, 1993).

Законодавче підґрунтя доступу до архівної інформації складають інші нормативні акти, які регулюють механізми користування документами архівного зберігання. Зокрема, Закони України «Про доступ до публічної інформації» (Закон України, №2939-VI, 2011), «Про захист персональних даних» (Закон України, №2297-VI, 2010) та ін. Так, наприклад згідно із Законом України «Про доступ до публічної інформації» «архіви мають зберігати публічну інформацію та надавати її за запитом, за винятком випадків, коли інформація містить відомості, що підлягають захисту відповідно до законодавства (наприклад, державна таємниця, персональні дані тощо)» (Закон України, №2939-VI, 2011).

Доповненням до основного законодавства в епоху цифрової трансформації архівної сфери, важливим є нормативно-правові акти, що регулюють питання інформаційної безпеки, електронного документообігу та цифрової автентифікації. Зокрема, значущу роль відіграє Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», який «встановлює правові засади захисту інформації в електронному середовищі, включаючи архівні дані, що зберігаються або передаються за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій» (Закон України, №80/94-ВР, 1994).

Не менш важливими є Закони України «Про електронні документи та електронний документообіг»(Закон України, №851-IV, 2003) та «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» (Закон України, №2155-VIII, 2017), які формують правові умови функціонування електронних архівів, надання доступу до електронних копій архівних документів, а також забезпечують юридичну силу електронних документів, механізми підтвердження їх справжності. Ці нормативно-правові акти створюють основу для впровадження сучасних технологій в архівну діяльність, сприяють підвищенню оперативності, безпеки та зручності доступу до архівної інформації як для фізичних, так і для юридичних осіб.

Таким чином, сучасне правове регулювання доступу до архівної інформації адаптується до цифровізації, виходячи за межі традиційних аспектів архівної справи та беручи до уваги нові виклики, пов'язані з функціонуванням електронного середовища, інформаційною безпекою та цифровою ідентифікацією. Використання цих нормативно-правових актів також має ключове значення для діяльності ДАВО. Законодавчі акти створюють правове підґрунтя для функціонування електронних архівів, надання доступу до цифрових копій документів, підтвердження їх юридичної чинності. Це сприяє

модернізації архівної справи, підвищенню рівня захисту інформації та забезпеченню довіри до електронних архівних ресурсів.

Практичні аспекти ведення архівної справи, включаючи порядок формування архівних фондів, облік, збереження, реставрацію, цифрову трансформацію документів та процедури вилучення й знищення інформаційних ресурсів, регламентуються низкою обліково-технологічних актів. Одним із базових нормативних документів є «Правила організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях» (Наказ Міністерства юстиції України, №1000/5, 2015). Вони визначають загальні вимоги ведення діловодства, формування справ, номенклатури, описів, а також основи архівного зберігання документів. У діяльності ДАВО цей акт використовується як база для перевірки правильності організації документообігу установ, що є джерелами комплектування фондів.

Безпосередню діяльність державних архівів регулюють «Правила роботи архівних установ України», які охоплюють широкий спектр питань: «приймання документів на зберігання, їх описування, систематизацію, забезпечення фізичного збереження, організацію користування архівними документами» (Наказ Міністерства юстиції України, №656/5, 2013). Цей нормативний акт є основою щоденної роботи архівістів Держархіву Волинської області, він «визначає норми, що регулюють процеси формування, обліку, збереження та використання документів НАФ, які належать державі або територіальним громадам» (Наказ Міністерства юстиції України, №656/5, 2013).

Також в архівній установі важливим нормативно-правовим актом у формуванні системи обліку документів є «Порядок державного обліку документів Національного архівного фонду», він «визначає порядок ведення облікових документів: описів, інвентарних книг, актів приймання-передачі, реєстрів, що забезпечують контроль за наявністю та рухом документів» (Наказ Міністерства юстиції України, № 2045/5, 2013).

Сьогодення вимагає від архівних установ впровадження сучасних технологій зберігання даних та дотримання стандартів електронного документообігу для уникнення втрат цінної інформації. Що є особливо актуальним в наш час, коли більшість управлінської, наукової та культурної інформації створюється в електронному форматі. Тому, важливе значення для забезпечення належного рівня організації роботи з електронними архівними документами в ДАВО має «Порядок роботи з електронними документами у діловодстві та їх підготовки до передавання на архівне зберігання», який «визначає основні вимоги до електронного документообігу, організації роботи з електронними документами у процесі діловодства та їх підготовки для передачі на архівне зберігання» (Наказ Міністерства юстиції України, №1886/5, 2014) та методичні рекомендації Державної архівної служби України «Забезпечення збереженості електронних документів Національного архівного фонду», оскільки вони «містять чіткі вимоги щодо створення, зберігання, обліку, передачі та довготривалого збереження цифрової інформації, що дозволяє гарантувати її автентичність, цілісність і доступність упродовж усього життєвого циклу документів» (Наказ Державної архівної служби України, №13, 2020), Саме ці документи є ключовими нормативними актами, що забезпечують ефективну організацію, облік та збереження архівних матеріалів у діяльності Держархіву Волинської області.

Важливим завданням сучасної архівної справи є оцифрування аналогових документів НАФ на різних носіях в електронний формат, стале формування цифрового фонду користування на документи як інформаційно-комунікаційної системи, забезпечення інформаційної безбар'єрності, простоти, оперативності отримання послуги від архівів щодо доступу до матеріалів, їх цифрових копій та інших архівних

інформаційних ресурсів. Саме цифрова трансформація архівних фондів здійснюється відповідно до методичних рекомендацій «Доступ до цифрового фонду користування документами Національного архівного фонду», розроблених Державною архівною службою України (Дідух та Ковтанюк, 2022). Вони встановлюють порядок відбору документів, технічні вимоги до сканування, формат збереження цифрових копій та організацію електронного архівного доступу. У ДАВО такі проєкти реалізуються для створення електронних фондів найбільш цінних або запитуваних документів.

Процедура вилучення для знищення документів, що не підлягають внесенню до НАФ, регулюється Змінами до «Переліком типових документів, що створюються під час діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування, інших юридичних осіб, із зазначенням строків зберігання документів» від 14 березня 2025 року (Наказ Міністерства юстиції України, №748/5, 2025).

Документ встановлює механізм проведення експертизи цінності матеріалів, оформлення актів на знищення, погодження із відповідними архівними установами. У практиці ДАВО цей порядок використовується під час розгляду подань від організацій області щодо знищення документів, термін зберігання яких сплив.

Таким чином, зазначені обліково-технологічні акти створюють нормативну основу для системної та ефективної організації архівної справи, забезпечення доступу до інформаційних ресурсів, збереження культурної спадщини, а також інтеграції архіву у цифровий простір. Тому, діяльність ДАВО у сфері забезпечення доступу до архівної спадщини відбувається в межах чітко визначених правових рамок, які забезпечують баланс між відкритістю інформації та необхідністю захисту персональних даних та іншої конфіденційної інформації.

У діяльності ДАВО важливу роль відіграють інформаційно-режимні акти, які визначають порядок надання доступу до архівної інформації, умови її використання громадянами, установами та організаціями, а також містять положення щодо правового захисту інформації, забезпечення конфіденційності та відповідальності за порушення правових норм у сфері архівної діяльності. Оскільки, Державний архів підзвітний і підконтрольний Державній архівній службі України та підпорядкований голові Волинської обласної державної адміністрації (Волинської ОДА), то у своїй діяльності установа керується нормативно-правовими актами, наказами Державної архівної служби України, розпорядженнями голови Волинської ОДА, Правилами роботи архівних установ України (Наказ Міністерства юстиції України, №656/5, 2013), Положенням про Державний архів Волинської області (Розпорядження голови Волинської облдержадміністрації, №202, 2019), Правилами внутрішнього трудового розпорядку (Наказ Державного архіву Волинської області, №17, 2022) та ін.

Усі документи, якими послуговується ДАВО, спрямовані на забезпечення балансу між відкритістю архівної інформації та дотриманням нормативно-правових вимог її охорони, що дозволяє ДАВО здійснювати свою діяльність прозоро, правомірно й ефективно. Так, для забезпечення доступу до архівних матеріалів та на виконання розпорядження голови Волинської ОДА «Про заходи щодо забезпечення доступу до публічної інформації в апараті, структурних підрозділах обласної державної адміністрації та районних державних адміністраціях» (Розпорядження голови Волинської облдержадміністрації, №206, 2011) у Державному архіві Волинської області затверджені:

– «Порядок розгляду письмових звернень» та «Порядок організації і проведення особистих та виїзних прийомів громадян» (Наказ Державного архіву Волинської області, №14, 2018);

– форма запиту на інформацію від фізичних та юридичних осіб, порядок її складання та подання (додаток) та види публічної інформації, яка знаходиться у володінні архіву (Наказ Державного архіву Волинської області, №17, 2022);

– форми документів щодо порядку користування читальною залогою (заява користувача, реєстраційна форма на реєстрацію користувача, зразки заяв для електронної реєстрації та оформлення замовлень на архівні документи (Державний архів Волинської області, б.д.с.б.);

– розмір плати за надання платних послуг (Наказ Державного архіву Волинської області, № 2, 2025).

У діяльності архіву, питання надання платних послуг, є важливим для забезпечення доступу користувачів до архівної інформації та раціонального використання ресурсів установи. Надання платних послуг в архіві є ключовим для забезпечення доступу до архівної інформації, раціонального використання ресурсів та покриття витрат на утримання установи. Це дозволяє фінансувати діяльність, модернізувати матеріально-технічну базу та зберігати цінні документи для майбутніх поколінь. Правове регулювання даного напрямку здійснюється відповідно до наказу ДАВО «Про затвердження розміру плати за надання платних послуг Державним архівом Волинської області» (Наказ Державного архіву Волинської області, №24, 2025), офіційно зареєстрованого Західним міжрегіональним управлінням Міністерства юстиції 16 червня 2025 року за № 84/720. Цей інформаційно-режимний правовий акт розроблений на основі аналогічного нормативно-правового акту, затвердженого Міністерством юстиції України «Розмір плати за надання платних послуг центральними державними архівами, центральними державними архівними установами» (Наказ Міністерства юстиції України, №3511/5, 2024), оприлюднений 25 червня 2025 року на офіційному вебсайті у рубриці «Державні послуги» визначає перелік послуг, порядок їх надання та розміри оплати. Дані послуги, відповідно до наказу, здійснюються за трьома напрямками із визначеними одиницями виміру та їх вартістю:

I. Науково-технічне опрацювання документів і справ юридичних осіб. Це складання історичних довідок до архівних фондів; підготовка документів для науково-технічного опрацювання, їх систематизація, визначення фондової належності; проведення експертизи цінності документів; складання за результатами експертизи цінності описів справ, довідкового апарату до них та актів; формування та оформлення справ, підготовка їх до архівного зберігання. Одиницями виміру цих послуг для визначення їх вартості є авторський аркуш, справа, акт, документ, картка, опис та ін.

II. Надання методичної і практичної допомоги юридичним особам з питань архівної справи та діловодства, забезпечення збереженості архівних документів. Це складання номенклатури справ, інструкцій з діловодства, галузевих переліків видів документів із зазначенням строків їх зберігання, паспортів архівних підрозділів юридичних осіб, положень про архівні підрозділи, служби діловодства та експертні комісії; консультування з питань архівної справи та діловодства юридичних осіб, що не є джерелами формування НАФ; проведення семінарів (лекцій) з підвищення кваліфікації з питань архівної справи та діловодства; обстеження стану архівної справи та діловодства із складанням плану їх удосконалення; перевірка наявності архівних документів з укладенням аркуша перевірки, складання актів за результатами перевірки та ін. Одиницями виміру цих послуг для визначення їх вартості є номенклатура, інструкція, паспорт, положення, консультація, довідка, аркуш, справа, одиниця зберігання та ін.

III. Використання інформації архівних документів та надання інформаційних послуг. Це - виявлення інформації на тематичні, персональні біографічні, генеалогічні і майнові запити користувачів; складання інформаційного листа-відповіді на запити;

складання архівних довідок (копій, витягів) на запити; складання архівних довідок про історію населених пунктів, підприємств, установ організацій тощо; археографічне оформлення документів; проведення екскурсів в приміщенні архіву (оглядових, тематичних. Із показом документів) та ін. Одиницями виміру цих послуг для визначення їх вартості є запит, лист, примірник, огляд, путівник, посібник, авторський аркуш, виставка, добірка, екскурсія, цифрова копія та ін.

Висновки. Таким чином, у роботі ДАВО використовується комплекс інформаційно-режимних актів, що забезпечують правове регулювання доступу до архівної інформації, її захист, а також визначають права та обов'язки як користувачів, так і працівників архівної установи. Це сприяє прозорості архівної діяльності, дотриманню прав громадян і захисту історичної спадщини. Нормативно-правову базу, що регулює діяльність ДАВО, доцільно класифікувати за трьома категоріями - засадничі, обліково-технологічні та інформаційно-режимні акти, кожна з яких відіграє ключову роль у формуванні цілісної та ефективної системи архівної справи, забезпечуючи її правове, організаційне та технологічне функціонування в умовах цифровізації. У чітко визначеному правовому полі здійснюється доступ до архівної інформації в установі, що дозволяє гарантувати як відкритість інформації, так і належний рівень її правового захисту.

Перспективи подальшого вивчення. Значення архівної нормативно-правової бази постійно вдосконалюється та адаптується до викликів цифрової ери, забезпечуючи інтеграцію технологій та вдосконалення правових інструментів для ефективного управління цифровими архівами. Перспективи подальшого вивчення правового доступу до інформації в Державному архіві Волинської області є багатограними та актуальними, з огляду на швидкий розвиток технологій, потреби в прозорості публічної інформації та збереження національної культурної спадщини. Ключовими напрямками, які можуть стати основними аспектами подальших досліджень у цій галузі: аналіз впливу цифровізації на доступ до архівної інформації, визначення ефективності чинного законодавства, правовий доступ до архівної інформації для різних категорій користувачів, оцінка практики застосування правового доступу до інформації на місцевому рівні, міжнародний досвід у правовому доступі до архівної інформації.

Подальше вивчення правового доступу до архівної інформації в Державному архіві Волинської області є важливим як для удосконалення національної та регіональної правової бази, так і для підвищення доступності архівної інформації для громадян і науковців. Використання новітніх технологій, адаптація міжнародного досвіду і розв'язання правових питань, що стосуються конфіденційності та безпеки, є ключовими напрямками для вдосконалення архівної системи на місцевому рівні та забезпечення прав громадян на доступ до публічної інформації.

Бібліографічний список

- Державний архів Волинської області, б.д.а. Електронний архів: нормативна база. *Офіційна сторінка*. [online]. Доступно: https://volyn.archives.gov.ua/elekt_archives/
- Державний архів Волинської області, б.д.б. Читальна зала. *Офіційна сторінка*. [online]. Доступно: <https://volyn.archives.gov.ua/chytalnyyza/chitzal.php>
- Дідух, Л.В. та Ковтанюк, Т.М. (уклад.), 2022. *Доступ до цифрового фонду користування документами Національного архівного фонду: метод. рек. / ДАСУ, Укр. наук.-дослід. ін-т арх. справи та документознавства*. Київ: б.в., 85 с.
- Закон України Про доступ до публічної інформації № 2939-VI від 13.01.2011 р., ред. від 08.10.2023 р. *Верховна Рада України*. [online]. Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>

- Закон України Про електронні документи та електронний документообіг №851-IV від 22.05.2003 р., ред. від 31.12.2023 р. *Верховна Рада України*. [online]. Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>
- Закон України Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги №2155-VIII від 05.10.2017 р., ред. від 18.12.2024 р. *Верховна Рада України*. [online]. Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>
- Закон України Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах №80/94-ВР від 05.07.1994 р., ред. від 20.04.2025 р. *Верховна Рада України*. [online]. Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text>
- Закон України Про захист персональних даних №2297-VI від 01.06.2010 р., ред. від 14.06.2025 р. *Верховна Рада України*. [online]. Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>
- Закон України Про Національний архівний фонд та архівні установи № 3814-XII від 24.12.1993 р., ред. від 21.06.2024 р. *Верховна Рада України*. [online]. Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3814-12#Text> .
- Наказ Державного архіву Волинської області *Державні послуги* № 2 від 11.06.2025 р. [online]. Доступно: <https://volyn.archives.gov.ua/Poslugi/>
- Наказ Державного архіву Волинської області *Доступ до публічної інформації* №17 від 09.11.2022 р. [online]. Доступно: https://volyn.archives.gov.ua/public_inf/doc/Informatsiya_pro_obsyah_fondiv.pdf
- Наказ Державного архіву Волинської області *Звернення громадян* №14 від 10.05.2018 р. [online]. Доступно: https://volyn.archives.gov.ua/Poslugi_gromada
- Наказ Державного архіву Волинської області *Про затвердження розміру плати за надання платних послуг Державним архівом Волинської області* №24 від 11.06.2025р. [online]. Доступно: <https://volyn.archives.gov.ua/Poslugi/>
- Наказ Державної архівної служби України Про затвердження та впровадження методичних рекомендацій «Забезпечення збереженості електронних документів Національного архівного фонду» № 13 від 13.02.2020 р. [online]. Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0013842-20>
- Наказ Міністерства юстиції України *Зміни до «Переліку типових документів, що створюються під час діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування, інших юридичних осіб, із зазначенням строків зберігання документів»* №748/5 від 14.03.2025 р., чинний від 16.04.2025 р. [online]. Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0421-25>
- Наказ Міністерства юстиції України *Порядок державного обліку документів Національного архівного фонду* № 2045/5 від 27.09.2013 р. [online]. Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1695-13>
- Наказ Міністерства юстиції України *Порядок роботи з електронними документами у діловодстві та їх підготовки до передавання на архівне зберігання* № 1886/5 від 11.11.2014 р., ред. від 10.05.2025 р. [online]. Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/z1421-14#n24>
- Наказ Міністерства юстиції України *Правила організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях* №1000/5 від 18.06.2015 р., ред. від 30.11.2024 р. [online]. Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0736-15>
- Наказ Міністерства юстиції України *Правила роботи архівних установ України* №656/5 від 08.04.2013 р., ред. від 11.02.2025 р. [online]. Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0584-13>
- Наказ Міністерства юстиції України *Розмір плати за надання платних послуг*

центральними державними архівами, центральними державними архівними установами № 3511/5 від 05.12.2024 р., ред. від 19.07.2025 р. [online]. Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1859-24>

Розпорядження голови Волинської облдержадміністрації *Положення про Державний архів Волинської області (нова ред.)* №202 від 09.04.2019 р. [online]. Доступно: https://volyn.archives.gov.ua/public_inf/doc/pologenya.pdf

Розпорядження голови Волинської облдержадміністрації *Про заходи щодо забезпечення доступу до публічної інформації в апараті, структурних підрозділах обласної державної адміністрації та районних державних адміністраціях* № 206 від 17.05.2011 р. [online]. Доступно: <https://npa.voladm.gov.ua/index.php?content=all>

References

Derzhavnyi arkhiv Volynskoi oblasti, b.d.a. *Elektronnyi arkhiv: normatyvna baza. Ofitsiynastorinka. [Electronic archive: normative base. Official website]*. [online]. Available at: https://volyn.archives.gov.ua/elekt_archives/. (in Ukrainian).

Derzhavnyi arkhiv Volynskoi oblasti, b.d.b. *Chytnazala. Ofitsiina storinka. [Reception hall. Official website]*. [online]. Available at: <https://volyn.archives.gov.ua/chytnyyzal/chitzal.php>. (in Ukrainian).

Didukh, L.V. ta Kovtaniuk, T.M. (uklad.), 2022. *Dostup do tsyfrovoho fondu korystuvannia dokumentamy Natsionalnoho arkhivnoho fondu [Access to the digital fund of documents using the National Archives Fund]: metod. rek. / DASU, Ukr. nauk.-doslid. in-t arkh. spravy ta dokumentoznavstva*. Kyiv: b.v., 85 p. (in Ukrainian).

Nakaz Derzhavnoho arkhivu Volynskoi oblasti *Derzhavni posluhy* № 2 від 11.06.2025. [Order of the State Archive of the Volyn Region *State Services* №2 dated 11.06.2025]. [online]. Available at: <https://volyn.archives.gov.ua/Poslugi/>. (in Ukrainian).

Nakaz Derzhavnoho arkhivu Volynskoi oblasti *Dostup do publichnoi informatsii* №17 від 09.11.2022. [Order of the State Archive of the Volyn Region *Access to Public Information* №17 dated 09.11.2022]. [online]. Available at: https://volyn.archives.gov.ua/public_inf/doc/Informatsiya_pro_obsyah_fondiv.pdf (in Ukrainian).

Nakaz Derzhavnoho arkhivu Volynskoi oblasti *Pro zatverdzhennia rozmiru platy za nadannia platnykh posluh Derzhavnym arkhivom Volynskoi oblasti* №24 від 11.06.2025. [Order of the State Archive of the Volyn Region *for approval of the size of the salary for the awards of paid services to the State Archive of the Volyn Region* №24 dated 11.06.2025]. [online]. Available at: <https://volyn.archives.gov.ua/Poslugi/>. (in Ukrainian).

Nakaz Derzhavnoho arkhivu Volynskoi oblasti *Zvernennia hromadian* №14 від 10.05.2018. [Order of the State Archive of the Volyn Region of the *Zvernennia hromadian* №14 dated 10.05.2018]. [online]. Available at: <https://volyn.archives.gov.ua/Poslugi/gromada>. (in Ukrainian).

Nakaz Derzhavnoi arkhivnoi sluzhbu Ukrainy *Pro zatverdzhennia ta vprovadzhennia metodychnykh rekomendatsii «Zabezpechennia zberezenosti elektronnykh dokumentiv Natsionalnoho arkhivnoho fondu»* № 13 від 13.02.2020. [Order of the State Archival Service of Ukraine *For approval and implementation of methodological recommendations «Ensuring the preservation of electronic documents of the National Archival Fund»* №13 dated 02/13/2020]. [online]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0013842-20>. (in Ukrainian).

Nakaz Ministerstva yustytzii Ukrainy *Poriadok derzhavnoho obliku dokumentiv Natsionalnoho arkhivnoho fondu* № 2045/5 від 27.09.2013. [Order of the Ministry of Justice of Ukraine *Order of the State Format of Documents of the National Archives Fund* №2045/5 dated

- September 27, 2013]. [online]. Available at:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1695-13> .(in Ukrainian).
- Nakaz Ministerstva yustytsii Ukrainy *Poriadok roboty z elektronnyimi dokumentamy u dilovodstvi ta yikh pidhotovky do predavannia na arkhivne zberihannia №1886/5* vid 11.11.2014, red. vid 10.05.2025. [Order of the Ministry of Justice of Ukraine *Procedure for working with electronic documents in business and their submission for transfer to archival storage №1886/5* dated 11.11.2014, revised on 10.05.2025]. [online]. Available at:<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/z1421-14#n24> .(in Ukrainian).
- Nakaz Ministerstva yustytsii Ukrainy *Pravyla orhanizatsii dilovodstva ta arkhivnoho zberihannia dokumentiv u derzhavnykh orhanakh, orhanakh mistsevoho samovriaduvannia, na pidpriemstvakh, v ustanovakh i orhanizatsiiakh №1000/5* vid 18.06.2015, red. vid 30.11.2024. [Order of the Ministry of Justice of Ukraine *Rules for the organization of administrative work and archival storage of documents in state bodies, bodies of local self-government, at enterprises, in institutions and organizations №1000/5* dated 18.06.2015, revised on 30.11.2024]. [online]. Available at:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0736-15> . (in Ukrainian).
- Nakaz Ministerstva yustytsii Ukrainy *Pravyla roboty arkhivnykh ustanov Ukrainy №656/5* vid 08.04.2013, red. vid 01.02.2025. [Order of the Ministry of Justice of Ukraine *Rules of work of archival institutions of Ukraine №656/5* dated 08.04.2013, revised on 01.02.2025]. [online]. Available at:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0584-13> . (in Ukrainian).
- Nakaz Ministerstva yustytsii Ukrainy *Rozmir platy za nadannia platnykh posluht sentralnyimi derzhavnymi arkhivamy, tsentralnymi derzhavnymi arkhivnymi ustanovamy № 3511/5* vid 05.12.2024, redvid 19.07.2025. [Order of the Ministry of Justice of Ukraine *Amount of payment for the provision of paid services by central state archives, central state archival institutions №3511/5* dated 05.12.2024, amended on 19.07.2025]. [online]. Available at:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1859-24> . (in Ukrainian).
- Nakaz Ministerstva yustytsii Ukrainy *Zminy do «Pereliku typovykh dokumentiv, shcho stvoriuiutsia pid chas diialnosti derzhavnykh orhaniv ta orhaniv mistsevoho samovriaduvannia, inshykh yurydychnykhosib, iz zaznachenniam strokiv zberihannia dokumentiv» №748/5*vid 14.03.2025, chynnyivid 16.04.2025. [Order of the Ministry of Justice of Ukraine of *Amendments to the «List of standard documents created during the activities of state bodies and local self-government bodies, other legal entities, with marking of storage periods for documents» №748/5* dated 14.03.2025, effective 16.04.2025]. [online]. Available at:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0421-25> . (in Ukrainian).
- Rozporiadzhennia holovy Volynskoi oblderzhadministratsii *Polozhennia pro Derzhavnyi arkhiv Volynskoi oblasti (nova red.) № 202* vid 09.04.2019. [Regulations of the Head of the Volyn Regional Administration *Regulations on the State Archives of Volyn Region (new edition) №202* dated 09.04.2019]. [online]. Available at:https://volyn.archives.gov.ua/public_inf/doc/pologenya.pdf . (in Ukrainian).
- Rozporiadzhennia holovy Volynskoi oblderzhadministratsii *Pro zakhody shchodo zabezpechennia dostupu do publichnoi informatsii v aparati, strukturnykh pidrozdilakh oblasnoi derzhavnoi administratsii ta raionnykh derzhavnykh administratsiiakh № 206* vid 17.05.2011. [Order of the Head of the Volyn Regional Administration *On measures to ensure access to public information in the apparatus, structural divisions of the regional state administration and district state administrations №206* dated 17.05.2011]. [online]. Available at: <https://npa.voladm.gov.ua/index.php?content=all> . (in Ukrainian).
- Zakon Ukrainy Pro dostup do publichnoi informatsii № 2939-VI vid 13.01.2011, red. vid

- 08.10.2023.[Law of Ukraine on Access to Public Information №2939-VI dated 13.01.2011, amended on 08.10.2023].*Verkhovna Rada Ukrainy*. [online]. Available at:<[https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17) . (in Ukrainian).
- Zakon Ukrainy Pro elektronni dokumenty ta elektronnyi dokumentoobih №851-IV vid 22.05.2003, red. vid 31.12.2023. [Law of Ukraine On Electronic Documents and Electronic Documentary Communications №851-IV dated 22.05.2003, amended on 31.12.2023]. *Verkhovna Rada Ukrainy*. [online]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text> . (in Ukrainian).
- Zakon Ukrainy Pro elektronnu identyfikatsiiu ta elektronni dovirchi posluhy№2155-VIII vid 05.10.2017, red. vid 18.12.2024. [Law of Ukraine on Electronic Identification and Electronic Service №2155-VIII dated 05.10.2017, amended on 18.12.2024]. *Verkhovna Rada Ukrainy*. [online]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>. (inUkrainian).
- Zakon Ukrainy Pro Natsionalnyi arkhivnyi fond ta arkhivni ustanovy № 3814-XII vid 24.12.1993, red. vid 21.06.2024. [Law of Ukraine on the National Archive Fund and Archival Institutions №3814-XII dated 24.12.1993, amended on 21.06.2024]. *Verkhovna Rada Ukrainy*. [online]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3814-12#Text> (Accessed 19 october 2025).(in Ukrainian).
- Zakon Ukrainy Pro zakhyst informatsii v informatsiino-komunikatsiinykh systemakh №80/94-VR vid 05.07.1994, red. vid 20.04.2025. [Law of Ukraine on the Protection of Information in Information and Communication Systems №80/94-VR dated 05.07.1994, as amended on 20.04.2025]. *Verkhovna Rada Ukrainy*. [online]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text> . (in Ukrainian).
- Zakon Ukrainy Pro zakhyst personalnykh danykh№2297-VI vid 01.06.2010, red. vid 14.06.2025. [Law of Ukraine on Personal Data Protection №2297-VI dated 01.06.2010, amended on 14.06.2025]. *Verkhovna Rada Ukrainy*. [online]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>. (in Ukrainian).

O.Kushpetiuk,
N. Liashuk
N.Konon

**PERCULARITIES OF THE LEGAL ACCESS PROVIDING TO
INFORMATION
(BASED ON THE EXAMPLE OF STATE ARCHIVE IN VOLYN REGION)**

The authors of the article consider the issue of integration archival work into the digital information space and describe the current regulatory framework governing this area of work in the context of management digitization and information processes, using the example of the State Archives in the Volyn Region. The classification of regulatory and legal documents is presented according to various functional aspects: fundamental acts as regulatory documents that define the general principles, goals, and directions of the archival field development; accounting and technological acts that regulate the practical aspects of archival work; information and regime acts that disclose the procedure for providing access to archival information, the conditions for its use by citizens, institutions, and organizations, including the procedure for forming archival funds, accounting, preservation, restoration, digital transformation of documents, and procedures for the removal and destruction of information resources. It has been determined that legislative acts purposefully create a legal basis for improvement of the electronic archives functioning, providing individuals and legal entities

with access to digital copies of documents, confirming their legal validity, regulating archival matters, increasing the level of information protection, and ensuring user confidence in electronic archival resources.

The documents governing the work of the Volyn Regional State Archives ensure a balance between the openness of archival information and compliance with regulatory and legal requirements for its protection. Information about the regulatory acts of the State Archives in the Volyn Region regarding access to archival heritage is available on the institution's official website in the «Regulatory Framework» section. An important area of work for the archive is the digitization of analog documents from the National Archival Fund on various media into electronic format. The continuous development of digital collections and the use of information and communication systems play an important role in ensuring barrier-free access, simplicity, and efficiency in obtaining services from Ukrainian archives regarding access to materials, their digital copies, and other archival information resources. These factors influence the accessibility, legitimacy, and effectiveness of archival data storage and protection within a clearly defined legal framework that ensures a balance between openness of information and the need to protect personal data and other confidential information. Electronic archives allow documents to be stored in one place, saving resources and space, making them accessible for quick searching, viewing, printing, and transferring information, and increasing resistance to modern threats. The article discusses the issue of further improving legal access to archival information of the State Archives in the Volyn Region, which is important both for improving the national and regional legal framework and for increasing the accessibility of archival information for researchers, legal entities, individuals, enterprises, institutions, and organizations.

Keywords: *legal regulation, regulatory documents, fundamental acts, accounting and technological acts, information and regime acts, website, digital copies, electronic documents, citizens' right to information.*

Стаття надійшла до редколегії 08.11.2025.